

Sosiaali- ja terveysalan tulevat kehitysnäkymät Suomessa

Timo Bergman

KEHA-keskus
UF-centret

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten
kehittämisen ja hallintokeskus

Sote-alan työmarkkinoiden näkymät 1–3 vuotta eteenpäin

- **Palveluiden lakisääteisyys** takaa jatkuvan tarpeen osaavalle henkilöstölle, vaikka rahoitus olisi haastavaa.
- **Viimeaikaiset muutokset:**
 - Hyvinvointialueiden ja kuntien säästötoimet → henkilöstövähennykset
 - Vuoden 2024 lopun yt-neuvottelut → n. 35 000 työllisyyden lasku
- **Työmarkkinaennuste 2025:**
 - Julkisrahoitteisten palveluiden työllisyys kasvaa hitaasti
 - Sote-ala palaa kasvu-uralle vuoden 2025 loppupuolella
- **Haasteet ja tarpeet:**
 - Väestön ikääntyminen ja maahanmuutto lisäävät palvelutarvetta
 - Rahoitushaasteet rajoittavat rekrytointia → kohtaanto-ongelmat ja pitkäaikaistyöttömyyden riski
- **Kansainvälinen rekrytointi:**
 - Hiljentynyt merkittävästi → oleskelulupien määrä laskussa

Henkilöstön eläköityminen

■ Kevan ennusteen mukaan:

- Hyvinvointialueiden sosiaali- ja terveysalan ammattilaisista eläköityy vuoteen 2035 mennessä 18,7 prosenttia ja vuoteen 2045 mennessä 33,8 prosenttia

- Julkisella sektorilla eläköityminen **kiihtyy erityisesti sosiaali- ja terveysalalla** → vaatii ennakoivaa henkilöstösuunnittelua

■ Haasteet ja mahdollisuudet:

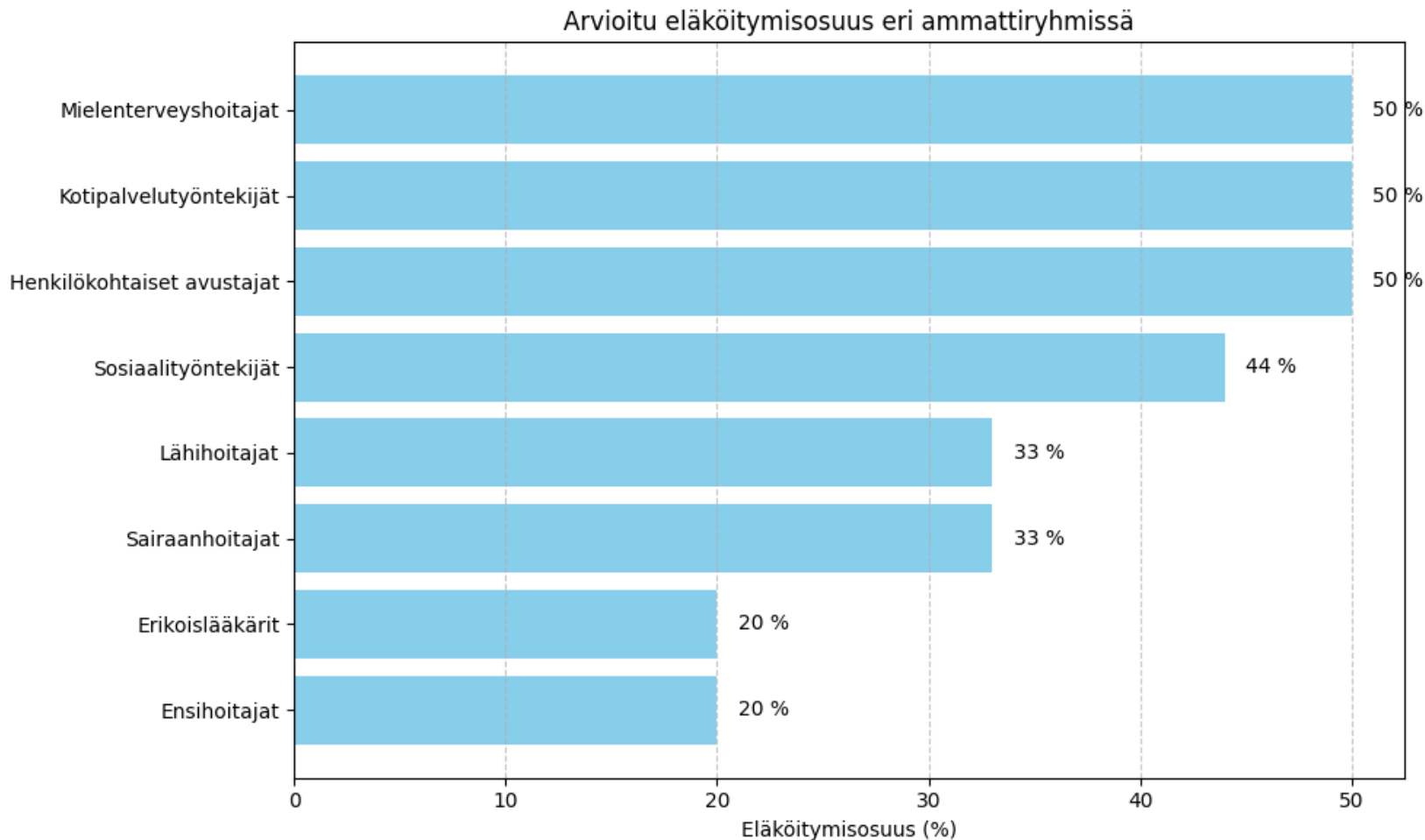
- Kilpailu osaajista kiristyy → työnantajien rooli houkuttelevien työolojen ja urapolkujen tarjoamisessa korostuu

■ Tarvitaan aktiivisia toimenpiteitä:

- Koulutuksen vahvistaminen
- Työhyvinvoinnin kehittäminen
- Rekrytoinnin tehostaminen

- **Tavoite:** Turvata sote-palvelut kaikilla alueilla myös tulevaisuudessa

Suurimmat eläkoityvät henkilöstöryhmät sote-alalla seuraavan 10 vuoden aikana

Trendit

- **28 englanninkielistä trendiä** kerätty ja tiivistetty Fibres-sovelluksessa.
- Tekstit syötetty Microsoftin Copilot-työkalulle, joka tiivisti ne **neljäksi suomenkieliseksi trendiksi**.
- Trendit huomioivat sekä **sosiaali- että terveydenhuollon näkökulmat**

1. Mielenterveys ja sosiaalinen hyvinvointi

- *Mahdollisuudet*: Digipalvelut, yhteisölähtöisyys, työelämäohjelmat
- *Haasteet*: Henkilöstöpula, palvelujen hajanaisuus, stigma
- *Toimenpiteet*: Integrointi, yhteistyö, politiikkatason edistäminen

2. Sosiaaliset hyvinvointitekijät & algoritminen kohdentaminen

- *Mahdollisuudet*: Tarkempi kohdentaminen, tehokkuus, ennaltaehkäisy

- *Haasteet*: Läpinäkyvyys, vinoumat, tietoturva

- *Toimenpiteet*: Eettiset ohjeet, ihmiskeskeisyys, auditointi

3. Ikääntyvä väestö & robotiikka

- *Mahdollisuudet*: Turvallisuus, yksinäisyyden vähentäminen, hoivan tuki

- *Haasteet*: Kustannukset, etiikka, kontaktin väheneminen

- *Toimenpiteet*: Tutkimus, ohjeistus, koulutus & osallistaminen

4. ESG (enviromental, social and governance) strategiat & yhteiskunnallinen vaikuttaminen

- *Mahdollisuudet*: Markkinat, riskienhallinta, brändi

- *Haasteet*: Mittaaminen, viherpesu, tavoitekonfliktit

- *Toimenpiteet*: Visio, osallistaminen, data & viestintä

Hyvinvointialueiden tulevat rahoituserot

Signal

Hyvinvointialueita palkitaan ja rangaistaan– rahoitukseen tulossa miljoonien erot

Hyvinvointialueiden rahoitukseen on syntymässä miljoonien eurojen vuosittaisia eroja alueiden välille. Asiasta kertoo Uutissuomalainen. Taustalla on hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kertoimen eli hyte-kertoimen käyttöönotto. Hyvinvointialueita palkitaan ensi vuonna ensi kertaa siitä, miten ne onnistuvat edistämään asukkaidensa hyvinvointia ja terveyttä. Alue saa enemmän rahoitusta, jos sillä on esimerkiksi mahdollisimman vähän yli 65-vuotiaiden lonkkamurtumia tai mahdollisimman vähän 18–24-vuotiaita nuoria, jotka eivät ole työssä, koulutuksessa tai asevelvollisuutta suorittamassa. Rahoitusta sen sijaan pienentää esimerkiksi toimeentulotukea pitkäaikaisesti saavien 25–64-vuotiaiden tai mielenterveyshäiriöiden perusteella työkyvyttömyyseläkettä saavien 18–34-vuotiaiden suuri määrä. Kertoimen vaikutus rahoitukseen on toistaiseksi vain noin 1,5 prosenttia kokonaisrahoituksesta. Summat tarkentuvat syyskuussa.

Signal

Tämän ammatin edustajista huutava pula – "Täysipäiväisen työntekijän palkka hyvin kilpailukykyinen"

Avustajaa tarvitsevien suomalaisten määrä on moninkertaistunut vuosituhaten alusta. Henkilökohtaisista avustajista on Suomessa kova pula. Monikaan ei tiedä, mitä kaikkea työ voi pitää sisällään. Henkilökohtaisen avustajan työ voi olla avustamista arjen välttämättömyyksissä, kuten siirtymisissä, peseytymisessä, pukeutumisessa ja syömisessä. Usein henkilökohtainen avustaja työskentelee asiakkaan kotona.

Lähihoitajien toimenkuvien muutos

Signal

Lähihoitaja voi pian joutua keittämään perunat ja sekoittamaan salaattit – "Hoitajat eivät ole kokkej..."

Lähes kaikilla hyvinvointialueilla ateriapalveluihin liittyvät välilliset työt ovat lisääntyneet lähihoitajilla, kerrotaan SuPer ry:stä MTV Uutisille. Hoitajaliitosta huomautetaan, että hoitajien pitäisi saada keskittyä hoitotyöhön.

Sote-alan yrityskentän muutos

Signal

Sote-yrityksiä kaatuu nyt vauhdilla – "Kohta tuolla on vain ne isot yritykset"

Lopettaneiden sote-yritysten määrä on kaksinkertaistunut parissa vuodessa. Viime vuonna lopetti yli 2 300 sosiaali- ja terveysalan yritystä. Viisi vuotta aiemmin lopettaneita oli alle tuhat. Hyvinvointiala Halin mukaan ilmiö johtuu siitä, että hyvinvointialueet ostavat entistä vähemmän palveluita yrityksiltä. Samalla kun lopettaneita on yhä enemmän, aloittavien yritysten määrä on selvässä laskussa.